

25 DECEMBER

Natten till juldagen skall Jesus enligt den kristna traditionen ha blivit född. Bondepraktikan säger att skin solen om Juledag fullkomligt klar, det betyder ett gott och fruktsamt år, kommer då storm och slaskigt väder, liten frukt det tillhanda bär och om juledag på en söndag månd falla, får vi en varm vinter. Våren blir varm och lin på jorden sommaren skall het och torr varda. Och mycken honung skall förvärfvas. I de flesta kristna länder är det juldagen som firas och är helgdag.

1899

föddes Humphrey Bogart. Han var Hollywoods fränaste filmgangster under 1930-talet, senare en av dess ledande karaktärsskådespelare. Bogart dog 1957.

1925

uppger en amerikansk motortidning att det finns 20 miljoner bilar registrerade i USA.

1932

avlider revykungen Ernst Rolf av lunginflammation som han ådragit sig efter att ha hoppat i vattnet från bryggan vid sin sommarbostad.

1949

föddes Sissy Spacek, en amerikansk skådespelare, känd från bland annat Det Grymma landet (Badlands 1973), JFK (1991), An American Haunting (2005).

1957

har Ingmar Bergmans Smulttronstället premiär.

1977

dör filmkomikern och legenden Charlie Chaplin.

2007

säger påven Benedictus XVI vid midnattsmässan i S:t Peterskyrkan i Rom, att människors självskhet förstör miljön på jorden.

2008

avlider den brittiske dramatikern och Nobelpristagaren Harald Pinter vid en ålder av 78 år.

DAGEN NAMN

Ingen har namnsdag på juldagen. Men det är allmän flaggdag.

INTE EXAKT. Att försöka återställa ett konstverk till det skick det hade när det var alldeles nytt är inte konservatorns huvudsakliga mål. Man ska också se vad som är ären, förklarar Kristina Frenguelli.

Konsten att restaurera

I arbetet som målerikonserver ser Kristina Frenguelli en uppgift i att bevara vår historia. Hon menar att det är genom konsten vi ser mänsklighetens spår genom tiden och samtidigt förstår var vi kommer ifrån.

Kristina pekar på ett uppslag med restaurerade bilder från Assisi. En av renässanskonstnären Giotto's fresker visar några soldater med hjälmar vars svarta färg fallit av och blottar en brun nyans. Istället för att måla svart igen har man tonat i den bruna färgen.

– Det bruna är restaurerat så att man ändå får känslan av att hela hjälmen skulle varit svart. Om man lagt på samma nyans som ursprungsfärgen hade man inte fått uppfattningen av hur mycket som är original och vad som är restaurerat.

En koppling tillbaka till historien, för genom den varsamma restaureringen får man också en

förståelse av vad som har hänt under århundraden.

– Förr restaurerade man genom att förbättra, man målade över helt enkelt. Idag har man andra regler och försöker visa originalet. Det är också viktigt för konsthistorikern, att han kan se vad som är original, annars kan ju han bli lurad, menar Kristina.

UNDER GYMNASIETIDEN VAR hon i USA som utbytesstudent. Kvinnan i familjen var konstnärinna vilket påverkade Kristinas yrkesval.

– Någonstans där bestämde jag mig för vad jag ville göra. Framförallt förstod jag att man faktiskt kunde bli konstnär.

Några år senare började hon på konstakademien i Rom - Accademia delle Belle Arti.

– Jag lärde mig mycket i den skolan, som oljemålning på det gamla sättet. Det var också ett sätt att lära mig italienska. Jag var ju enda utlänningen, och då tar man till sig språket snabbare.

När utbildningen efter fyra år var klar hamnade hon i ett vägskäl.

– Jag kände att jag ändå inte hade något riktigt yrke. Att bara måla själv kändes inte tillräckligt. Jag ville stanna kvar i Rom och för-

”Förr restaurerade man genom att förbättra, man målade över helt enkelt”

djupa mina kunskaper inom konst. Så kom hon att tänka på tipset från en lärare i USA, som tyckte Kristina skulle utbilda sig till målerikonserver. Efter ett studiebesök på Istituto Superiore per la Conservazione ed il Restauro, sökte hon in och gick där i fyra år.

I samband med utbildningen arbetade hon med flera projekt. Ett av jobben var efter räddningsaktionen

i staden Assisi, där jordbävningen smulat sönder några av Giotto's väggmålningar i Basilica Superiore di S. Francesco. Hela kupolen under altaret hade rasat ner, även ingången till kyrkan. Ett tålmodigt pusslande började.

– Alla bitarna av de stora målningarna fick sorteras upp i färg och läggas i lådor. Sedan pusslades alltihop på stora bord där det gällde att finna bitarnas plats på ett gigantiskt fotografi av fresken.

DET FINNS REGELVERK en konservator måste förhålla sig till. En gammal tavla skall restaureras så att känslan av att den är just gammal består, man bevarar patinan. Kris-

Kristina Frenguelli

Yrke: Målerikonserver
Familj: Marco, två barn - Margherita och Susanna
Intressen: Hästar och ridning. Har ett 5-årigt halvblod
Hemsida: www.konstmakeriet.com/

